

alterius (excluso pacto), libertatem conferenti tollente & Collator illi beneficium conferat, non peccat, immo ex quadam honestate debet illi conferre, nisi sit indignus. *Conc. Trid. Sess. 21. de Reform. cap. 2. de Clerico resignante decernit :* Neque resignatio admittatur, nisi constito, quod aliunde vivere commonebitur. *Not. 2. quod Episcopus, à fortiori Papa, Clerico ob infirmitatem aliam in habilitatem Beneficium resignauero, vel in lite beneficiali, pacis gratia cesserat, posuit pro eis sustentatione ex redditibus Beneficii resignati constitutere aliquam pensionem.*

Resp. 8. Resignationem Benefici facere ex pacto, ut renuntiarius renuntianti restitutus expensas, quas in acquisitione Benefici pro expeditione, aut statutorum solutione fecit, ex parte utriusque (in tutori, & probabiliori sententia) est Simonia, & quidem realis, & completa, si solutio, & receptione facta sit.

*Ratio: Tum quia in acquisitione spiritualium omnium pactio, & conventione, quia iure non inest, cessare debet, ut arguit *Binsfeldius*: Sed in nostro casu condicio jure non inest, sed extrinsecus apponitur. Ergo Simonia committitur. Tum etiam, quia iuxta clarum textum in cap. Cum pridem, de Paci, incurrit Simonia, si quis solum renuntiari tibi super Beneficium, aut alio spirituali, dato aliquo temporali, etiam ex simplicitate fuisse dictum. Nec ignorantia excusat, quia jam quod id voluit Pontifici significare, & exprimere, tenebatur diligenter se informare.*

Addit etiam, quod semper in scripto Apostolico ad beneficium, intelligitur hac particularis conditione, si preces veritate innitantur, ex quo coliguntur jurisprudentia rescriptum imperatum tacita veritate, aut suggesta falsitate, vel etiam quocunque alio tactio, vel expresso, quod si tacitum, vel expressum non fuissest, Papa non ita de facili concessisset, esse subreptitum, & nullius roboris. Quo fit, ut cum Philippus ad obtinendam facultatem a Sede Apostolica gratiam tueretur ex proposto verum beneficium valorem quoad redditus ipsos certos, litterae ipse sint subreptitiae, tam quoad collationem, quam quoad pensionem; debetque proinde Confessor illi injungere, ut rem de novo à Sede Apostolica impetrat, enarrata veritate, secus non posse gaudere pensione nec nepotem eiusdem rei conscient beneficio. Agendum est, an debeat exprimi valor antiquus an novus; verum sufficiat expressio valoris antiqui juxta silium qui in Dataaria servatur.

CASUS QUINTUS.

Philippus Presbyter habet beneficium, cuius redditus tempore, quo sibi est collatum, sexcentorum aureorum summam non excedebant, nunc valent octingentos. Illud elapsis aliquod annis renuntiavit eo animo, & confidencia, ut nepoti suo datur, alias non renuntiatur, assignata ducentorum aureorum portione ad Beneficii sustentationem, reliquis in pensionem sibi reservatis. Et ut facilius concessio impetretur, proveniunt summa non nisi sextcentorum aureorum esse narrat Pontifici, & sic obtenta est renuntiatio.

Queritur utrum haec renuntiatio, ex quod redditum summan non recte expresserit, sit Simonica, & quid agendum Confessario?

*Nullam in hoc casu commisere Philippon Simoni, in hac confidentiali renuntiacione, quia nullus intervenient ea in re contractus non gratuitus, nec deducimus aliquid est in pactum, quo collato redditus in voluntaria, cap. *Quam pio 1. q. 1.**

Secundo. Quia nullo iure naturali, aut divino est prohibitus desiderare, ut renuntiatur Beneficium conferatur huic, vel illi, si sunt bene meriti. Hujusmodi siquidem desiderium non modo conceptum, sed verbis expressum nihil iniquitatis habet, nec tollit quoniam renuntiatio pure, & libere facta sit.

*Tertio: Quia Extrav. felicis record. *Pii IV. & V.* super confidentia Beneficiorum edita nihil de novo prohibent, quod ante illas non fuerit prohibitum, sed solum inveheunt, & disponunt circa confidentiam illicitam beneficiale Simoniacam, interveniente pacto, aut aliquo alio impediente liberari fieri collationem: cujus generis non est haec confidentia cum qua Philippus renuntiavit, ut in qua non intervenient, quam simplex desiderium, ut conferatur ejus nepoti. Et confidentia in universalis, & tota sua latitudine sumpta, est certa spes de aliqua re, quod ita fuit, est, vel erit, accipiturque aliquando in bonam partem, aliquando in malam.*

*Unde datur confidentia licita, & illicita. *Licita* est, quia quis ordinare sperat, illicita quia inordinata, ac propter ea sicut confidentia beneficiale *illicita* est illa, quia quis inordinata confidit, quod Collator conferat Beneficium suo consanguineo illo indigneo Arg. cap. *Cum in cunctis, cap. fin. de Elez.* ita li-*

cita est illa, qua quis ordinare confidit, quod Collator conferat beneficium suo consanguineo ex eo principali, quia illa est digna, remittendo tamen rem beneplacito Summi Pontificis. Cum ergo a Philippo ipsum factum sit, ut in manibus Pontificis absolute, & liberè sine aliqua conventione renunciaverit, desiderans, ac proponens eidem nepotem suum, ut tamquam idoneo fiat de tali Beneficio collatio; petere autem, seu procurare modis licitis digno Beneficium, nullam indecentiam notabiliter contineat, & non est, quod talis renuntiatio ut virtuosa, aut Simoniaca datur, ut colligitur ex D. Thoma in 4. dist. 25. q. 3. art. 3 & 2. q. 100. art. 5. Quibus locis ostendit appetere Beneficium, sive curatum, sive non, si est, cui appetitur, est dignus, non esse ex genere suo aliquod peccatum.

*Id autem videndum est diligenter a Confessario utrum falsa illa expressio valoris redditum beneficii subreptum fecerit imputationem, & irritum producit ipsam collationem. Nam etsi expressio valoris non sit de jure communia necessaria in imputatione, juxta gloss. *in Cantina prima, de Proba*, si tamen exprimitur, oportet, ut cum veritate fiat, ita ut si majoris sit valoris, invalidet imputationem: eo quod etiam apostolicus causa habet vim conditionis, etiam si ex simplicitate fuisse dictum. Nec ignorantia excusat, quia jam quod id voluit Pontifici significare, & exprimere, tenebatur diligenter se informare.*

Addit etiam, quod semper in scripto Apostolico ad beneficium, intelligitur hac particularis conditione, si preces veritate innitantur, ex quo coliguntur jurisprudentia rescriptum imperatum tacita veritate, aut suggesta falsitate, vel etiam quocunque alio tactio, vel expresso, quod si tacitum, vel expressum non fuissest, Papa non ita de facili concessisset, esse subreptitum, & nullius roboris. Quo fit, ut cum Philippus ad obtinendam facultatem a Sede Apostolica gratiam tueretur ex proposto verum beneficium valorem quoad redditus ipsos certos, litterae ipse sint subreptitiae, tam quoad collationem, quam quoad pensionem; debetque proinde Confessor illi injungere, ut rem de novo à Sede Apostolica impetrat, enarrata veritate, secus non posse gaudere pensione nec nepotem eiusdem rei conscient beneficio. Agendum est, an debeat exprimi valor antiquus an novus; verum sufficiat expressio valoris antiqui juxta silium qui in Dataaria servatur.

CASUS SEXTUS.

VAcante Ecclesia aliqua curata, & proposito edito juxta formam Concilii Tridentini, descripsisse ad examen, seu concursum Antonio magis digno, & Joanne minus digno, is si solus concurreret, de collatione obtinenda quasi certus, centum aureos dedit Antonio, ut juri cederet, & à concursu omnino desisteret: quo facto beneficium est sibi collatum, cum tamen examinatores, metu potius, quam voluntate idoneum illum judicaverint.

Queritur an, uterque simoniacum acceptis, datis pecuniis commiserit, & an tuta conscientis Joannes dicat Ecclesiam possidat.

Sent. Negatio quod primum membrum probatur. Primo. Quia non minus committitur Simonia per manus a lingua, quam a manu, ut tradit S. Th. 2. 2. q. 100. art. 5. Quia preces, & favores aequiparantur prelio, & pecunia ut satis patet: sed qui precibus, & favoribus absque dolo, & fraude sollicitaret, & persuaderet alium dignori, ut à concursu aliecius Beneficii desisteret, non dicerebatur Simoniacus, quia gratia dicitur desisteret, qui solum rogatus, & ob preces desistit. Simonia autem tunc fit, quando pretio emitur, aut venditur illum, quod gratis fieri debet, velut spiritualia, sive ei annexa, quia sicut gratis accepta sunt, ita gratis dari debent, ergo videtur, quod non sit Simonia pecuniis agere, ut à concursu altere desista.

Se-

Secundo. Quia data sunt illi Antonio pecunia ob hoc, ut non veniret ad examen, in quo erat approbadus; sed venire ad examen, vel non venire non videatur esse aliquid spirituale, immo mere temporale; Simonia autem non consistit nisi in empitione, & venditione rei spiritualis pro temporalis: sicut venire ad dicendam Missam, est temporale, quanvis ipsa Missa sit quid spiritualis, & qui acciperet pecunias pro veniendo, seu non veniendo ad talam locum, ad celebrandam Missam, non diceretur Simoniaca, quia illud est antecedens validè remotum à spirituali, ita videtur, quod dare, sive accipere pecunias pro eundo, sive recedendo ad examinum, quod est remotum, & disjunctum à beneficio non Simona.

*Tertio. Quia cuilibet licitum est redimere se à vexatione etiam spirituali, ut dicitur in c. *Dilectus extra eod. tit.* Sed ita vexabatur in concursu illius beneficii ab illo magis digno: nam eo concurrente, & ad examen veniente, certum erat obtinendum beneficium, igitur cum dederit pecunias eo animo, ut ab hac vexatione concurredit cum digniore, & ab hoc gravamine difficultor exanimis liberetur, non videatur Simonia reus, sicut nec qui pecunias revocat sententiam excommunicationis quia gravatur, vel ab ea absolvitur. Secundum gloss. in c. *Ad aures eod. tit.* Verum*

Dicendum videtur tamen dantem, quod accipientem commissione manifestum Simoni.

*Probatur primò. Quicunque dat, vel facit aliquid etiam minimum pro spirituali, tamquam premium eius, vel causam principalem habendi ipsum, est simoniacus, ut docet S. Th. 2. 2. q. 100. art. 5. *Tum quia spirituale non est pecunia assimilabile. Tum quia nemo alius à Deo est verus Dominus eius. Tum quia origo eius procedit ex gratia Dei voluntate. Jam autem in casu praesenti data sunt illa pecuniae pro obtinendo beneficio principaliter, quibus non datis fuisse sine dubio alteri collatum; neque alia intervenient ibi ratio principalior, & immediatior, quam adipisci illud beneficium absque concursu personae dignitorum.**

*Secundo ille dignior habebat, quodammodo ad tale beneficium ius saltem imperfectum quod appellari solet jure ad rem; non solum quia dignior, ut ex doctrina Cuijt, colligitur 2. 2. quest. 62. art. 2. quatenus putat beneficia Ecclesiastica esse de justitia debita dignioribus, sed potius habebat ius ratione concursus, per quem datur dignioris actio ad illud beneficium iure petendum: illud autem ius obtinendum ratione concursus est aliquid spirituale antecedenter. *Tum quia sola potestate Ecclesiastica est instituum. Tum quia solim personis Ecclesiasticis est conveniens; sicut enim sola Ecclesia instituit huiusmodi concursum, ita soli Ecclesiasticis sunt ad illum habiles, & negari non potest dictum concursum habere ordinem ad beneficium antecedenter: & quia omnia spiritualla ab Ecclesia sunt instituta virtute potestatis dignioris accepta, ideo merito appellantur annexa spiritualitas, quia per Summum Pontificem sunt peraditta spiritualibus datis a Deo. Jam autem dare pecunias pro spirituali quocunque, sive sit spirituali annexum antecedenter, sive consequenter, Simoniaca esse tradit. S. Th. 2. 2. q. 100. art. 4. Quia id quod ex sui natura gratuito Dei beneficio datum est, pretio ab hominibus emitur, aut venditur.**

*Tertio. Antonius dans pecunias Joanni, ut à concursu desistat, non habet adhuc ius quasimut, quo sit in possessione illius beneficii, sed solum est in ure acquirendo: sed in spiritualibus dare aliquid ut ceteret impedimentum in ipso jure acquirendo, est crimen Simoniacum, ut dicitur in c. *Mattheus extra de Simonia*. Et Ratio est, quia tunc non redimuntur propriè vexatio, sed datum premium, ut facultas acquiratur jure spirituale, & maxime hoc verum est, in casu praesenti, in quo datum premium, ut dignior cedat: concursus siquidem dignior non est obsta-*

culum, vel impedimentum injustum, & ideo non est redemptio vexationis, sed aperta beneficij empio.

*Et cum Simonia, quam isti contraxerint, fuerit realis (dicitur enim Simonia realis illa, qua conveniunt expressè, vel tacite, & ex utraque parte completer saltem quod aliquam promissionem atritusque partis) id ultra lethale peccatum, & excommunicationem ipso facta iniuriam non potest obtinere beneficium, nihilque validi presentatio, electio, confirmatione, provisio, & quia: *ibid* alia dispositio, & si obtinuit illud, tenetur relinquere, & omnes percepti fructus restituere, ut derelinetur in Extrav. secunda, de Simonia.*

Ad primum in contrarium adductum, conceditur, Simoniaca committi per munus à lingua, id est, per laudes, vel preces, quoties has dantur, vel accipiuntur pro pretio, vel causa principali, ac immemorata aliud emolumenum temporale pretio assimilabile concedatur. Ex. Gr. si duo inter se convenient, usque alter laudetur alterum in tali tempore, vel apud tam, à quo sperat aliquid consequi; & quod si hoc faciat, remittentur, aut confereret ei tale beneficium: Talis collatio, seu presentatio erit Simoniaca; quia illae laudes sunt veluti premium quo tales beneficium emitur; secus vero est, quando laudes, aut preces non excedunt limites sue naturae, & solidam dantur, & accipiuntur, ut moveant voluntatem, vel alio fine, quam pro beneficio pretio, ut est in casu praesenti: Si enim precebus moveret aliquis dictum digniori, ut desideraret à concursu, non ei ultra has preces aliquid pollicendo, sed simpliciter praecando non esset Simonia: Nam D. Th. non tribuit laudibus, seu precebus Simoniaca, etiamsi ipse sine causa principali obtinendi beneficium, nisi praeterea aliquod emolumenum temporale preto assimilatur intendatur.

*Ad secundum dicitur illud dicendum, seu concursum ad beneficium esse quid spirituale annexum, quantum juxta decreta *Conc. Trid. sess. 24. cap. 18.* non conferunt simile beneficium cum cura animalium, nisi prævio concursu, & examine: omnia enim inserviunt ad Ecclesie virtute potestatis divinitus accepte dicuntur spiritualia antecedenter, vel consequenter. *Præter* cum concursu, & examen dent jure beneficium, & maxime digniori, negari non potest hujusmodi ius esse quid spirituale, ac prædicta pecunia vendi non posse. Arg. c. *Altare 1. q. 3.* deinde finis principalis ius dantis illis pecunia fuit obtinere beneficium, quod non esset ei conferendum, si dignior concurredit, & quia intentio speciem mali, & bonitatis sumit à fine, ideo Simoniaca fuit talis beneficio adeptio, ut quæ pretio interveniente fuit facta.*

Ad tertium dicitur primò huic non intervenire vexationem, quia utens iure suo, non dicitur vexare, jam autem dignior concurredo ad tale beneficium utitur iure suo.

*Dicitur secundò, quod ut datio pecunie ob vexatione redemptionem non sit Simonia, necessum est, ut ille, qui venter, & dat pecunias, habeat ius quasimut in beneficio, Ex. gr. ut si quis electus impeditur in justè à confirmatione, vel in cui collatum est aliquod beneficium impeditur in justè ab eius possessione; adeo quod ad hanc injustitiam repellendam nullum aliud inventetur remedium, quam pecunia, tunc has dare non esset peccatum, ad se liberandum ab illa necessitate extrema. At vero pro beneficio, in quo est ius acquirendum, nequaquam licet pecunia vexatione redimere. *Tum quia defacto non dicitur propriè vexari; sed velle acquirere aliquod bonum; nec pecunia dantur, ut liberetur à molestia in re sua, sed ut acquirat id, quod non erat suum, ut dicitur extra eod. cap. *Mattheus*. Tum quia in bono acquirendi non dicitur quis pati propriè extremam necessitatem, cum ab eo acquirendo possit facile desistere: Quamvis enim in usura gravis necessitas liberet**

Tract. X. Exam. VII.

ac culpa, quando quis usuras solvit, non habet aliunde, quo commode dictæ necessitatibus subvenias: in spiritualibus tamen propter eorum excellentiam sola extrema necessitas excusat, ne pretium offerens Simoniacus sit res. Cujus diversitatis ratio est, quod usura fiat in mutuo rei usu consumptibilis, & cum haec res sint necessitatibus humanis providentia instituta, sufficiet probabilis necessitas, ut qui mutatis pecunias non potest se ab eo redimere, redimat usurarias; sumit enim illi qui indigit sub usiris, non quod ipse sic vellet, sed quia mutuans aliter non mutuat: At simonia fit in rebus spiritualibus, quæ ex sua natura incorruptibiles sunt, nulloque subjacent pretio, & idem qui in illis iniuste vexatur, necessè est, ut se liberet ab hac necessitate, atque faciat omnia, quibus possit liberari salva spirituali natura; sed numquam reverti, ne ad premium dandum, nisi ubi nullum omnino aliud est remedium se redimendi, cum nihil repugnat spirituali conditioni quam emptio, & vendito.

Quare in caso presenti, cum isti qui digniori pecunias dedit, non haberet adhuc jus quæsumum in dicto beneficio, nec tale beneficium esset suum, sed erat acquirendum, nulla hic inventur vexationis repulsa, per quam possit excusari à Simonia, eo magis quod dignior non impediabat illum per vim, ut satis patet. Cajet. 2. 2. q. 101. art. 4.

Ad secundum membrum scilicet collatio honesti, seu approbatio ad ipsum, metu fuit sit in foro conscientiae Simoniaci, adeoque tuta conscientia dictum beneficium posidere valeat?

Ratio obstante hec est, eo quod metus est pretio redimibili, ut patet, ab illo enim metu potest quis pecunias se libereat, unde sicut qui pecunias datur, non peccaret simoniaca, eo quod amor, & consanguinitas non pertinent ad contractum emptiōnis, & venditionis, in quo fundatur simonia, ut inquit S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 5. ad 2. ergo cum multo minus attinet metus ad dictum contractum, non erit collatio beneficii metu facta simoniaca.

Conformatur, quia non est minus vehemens passio amoris, quam metus, & tamen qui propter amorem, vel consanguinitatem beneficium aliqui conteret, non peccaret simoniaca, eo quod amor, & consanguinitas non pertinent ad contractum emptiōnis, & venditionis, ita qui metu pecunias asseruntur, ut in minere à manu, lingua, vel obsequio, & D. Th. 2. 2. q. 100. art. 5. nihil omnino de metu ait: Et Papa Urbanus in cap. Su'ostor, ubi simoniaca causas enumerat, nullam mentionem facit de metu.

Conformatur, quia ratio Simonia in hoc consistit, quod spiritualia, quæ ex natura sua sunt gratuita, pacto non gratuito dantur, & accipiuntur, & sic injury illis infertur quatenus cum sunt gratuita Dei dona ad animalium salutem libere, & gratis ab eodem concessa, non gratis, & liberè ab hominibus dantur, & accipiuntur, ut sic quod principalius a Deo ipso datum, & acceptum haberi debet, ab altero dato & acceptum refutetur: ut colligatur ex Div. Th. 2. 2. q. 38. art. 2. sed rei gratiōse, & omnino libere concedendas nihil videtur magis repugnare, quam mortuus ingens, qui etiam in constantem virum cadit, & plenè voluntari, ac liber ratione tollit, ut declarat S. Th. 1. quest. 6. Quam ob causam omnes contractus ex metu gravi facti, sunt irriti, & invalidi: ut definitor ff. de His quæ nō metus causa fiant, & Decretalibus eo tit. Et in c. Locutus, & in c. Veneris, de Spous. & matr. Ergo collatio beneficii, seu approbatio examinata ad illud, si est metu gravi facta, non potest dici libera, & gratuita, ac prouide erit Simoniaci, quia gratis non datur, & accipiunt, quod gratis concedendum erat, c. Gratia, 1. q. 1. nō Leo Papa, inquit, gratia si non gratis datur, vel recipitur, gratia non est.

Opposita tamen sententia, quod scilicet collatio beneficij, seu approbatio ad illud, metu, & timore facta quamvis iusta, & in qua sit, & ex genere suo lethali criminis res, non est tamen Simoniacum. Tum, Quia vis, quam metus inducit, injuriosam reddit collationem, seu approbatio, quæ grata, & libera esse debet; ipse tamet metus non habet rationem pretio, nec facere aliquid metus causa est facere pretio, & propter hanc peccatum iustitiae, seu iniquitatis, committatur, maximè, quando per metum confertur beneficium minus digno non tamen simoniam incurrit, quæ est emptio, seu venditio rei spiritualis.

Secunda. Quia etsi dari possit pretium ad repellendum, & propulsandum metum, nihilominus ipse, qui metuit, nihil pretii accepit, nec dicetur obti-

nuisse rem pretiosam, quia obtinuit metum: id quod argumentum est, non esse timorem aliquid ex sua natura pecunialis estimabile, ac prouide metum non esse materiam emptioni, & venditioni accommodam, nec datum metu, possit dici collatum pretio.

Tertius. Quia si quis metu induceret Parochum ad conferenda sibi Sacra menta, aut ad dandam Eucharistiam, seu audiendam aliquius confessionem, nequamque esset Simoniacus; quis enim diceret Episcopum, qui sua diocesis Parochio in administrandis Sacramentis negligenter carcerem, & vincula miretur, ut metu etiam privationis beneficij, vel suspensionis illum ad conferenda per se, non per alium sacramenta subditis eadem petentibus induceret, simoniam ob talem inducendum metum commissoe ē Cum ab Episcopo fieri jure ipso sit concessum, in c. Dilectus, de Offic. Ordin.

Quarto. Quia in Simonia requiritur, ut interve-

niat aliqua pactio formaliter, vel virtualiter, sed ubi non est aliud, quam metus, ibi non est pacio; immo metus contrariatur pacto; non potest igitur collatio beneficij metu facta appellari ex pacto, seu simoniaca facta: Unde in c. Sunt nonnulli, 1. q. 1. re-

feruntur omnia ea, in quibus committuntur simonia ultra pecunias, ut in minere à manu, lingua, vel obsequio, & D. Th. 2. 2. q. 100. art. 5. nihil omnino de metu ait: Et Papa Urbanus in cap. Su'ostor, ubi simoniaca causas enumerat, nullam mentionem facit de metu.

Conformatur, quia non est minus vehemens passio amoris, quam metus, & tamen qui propter amorem, vel consanguinitatem beneficium aliqui conteret, non peccaret simoniaca, eo quod amor, & consanguinitas non pertinent ad contractum emptiōnis, & venditionis, in quo fundatur simonia, ut inquit S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 5. ad 2. ergo cum multo minus attinet metus ad dictum contractum, non erit collatio beneficii metu facta simoniaca.

Quod si queratur, quæ sit ratio, ut quom gratiosae donationes in beneficis contrarie pecunia, non autem metus quantumcumque in virum constantem cadens, aedē ut in pecunia sit labes simoniaca, non autem in metu?

Responsum ratione esse, quia in metu fit injury voluntati hominis, cui metus infertur, & idem si quis tunc evident in constantem virum conferat beneficium, illi timor facit collationem involuntariam ex parte conferentis. At in pecunia fit injury ipsi rei spirituali, quia cum ex sua natura invendibilis, & inappreciabilis sit, venditur tamen, & appetitur; & quia ratio simonia non consistit in eo, quod involuntarii sit beneficium collatum, sed in hoc, quod pretio sit emptum: idcirco metus non facit simoniaca, sed pecunia, vel id quod pecunia est as-

timalis.

Advertendum tamen est, quod licet metus secundum se non sit pretium rei, nihilominus tamen ex aliquo adjuncto poterit valorem sortiri, & pecunia estimari, ut puto, quando non solidum intenditur incusio metu, sed ultra ipsum, & per ipsum emolumenium aliquod pretio estimabile respicitur. Ex. gr. si Princeps, vel potentissimum aliqui comminaretur Episcopo, vel examineribus, quod nisi talis SACERDOTIUM approbarent, illique beneficium conferrent, & gratia Principis, & Regis exciderent, parentes in exilium mittentur, ad superiorem non essent ascensum, seu approbatio, quæ grata, & libera esse debet; ipse tamet metus non habet rationem pretio, nec facere aliquid metus causa est facere pretio, & propter hanc peccatum iustitiae, seu iniquitatis, committatur, maximè, quando per metum confertur beneficium minus digno non tamen simoniam incurrit, quæ est emptio, seu venditio rei spiritualis.

Secunda. Quia etsi dari possit pretium ad repel-

lendum, & propulsandum metum, nihilominus ipse,

qui metuit, nihil pretii accepit, nec dicetur obti-

nuisse rem pretiosam, quia obtinuit metum: id quod

argumentum est, non esse timorem aliquid ex sua

natura pecunialis estimabile, ac prouide metum non

esse materiam emptioni, & venditioni accommodam,

nece datum metu, possit dici collatum pretio.

De Simoniæ.

turæ limites continetur; sed tunc solum, quando ad emptionem reducentur, videlet cum hac spectatur tamquam pretium, & merces, & ut habent lucrum temporale annexum, ut declarat Cajet. 2. 2.

q. 100. art. 5. Confessari ergo partes erunt in metu illato Examinatoribus, de quo est praesens casus, expendere, & diligenter inquirere, cujas conditionis, & natura sit praefatus metus, & an dicta collatio ultra metum pro objecto habuerit lucrum, seu emolumenum temporale, vel solum nudum ipsum timorem; iste enim non reddit acquisitionem beneficij simoniacum, ille autem prior sic: & propriepe qui metu ductus approbavit minus dignum, iustitiae, & infidelitatis scelus commisit, sicut & qui metum Examinatoribus intulit: neuter tamen poenas simoniæ incurrit, nec tenetur ad renuntiandum beneficium, sed sat est de violencia, & injury facta dolore, & absolvit à Confessario peccatum: è contra vero si metus erat lucrosus, & pecuniarius, tunc in censuris contra simoniaca latas indicat, & beneficium tenetur dimittere, ac perceptos malefici resituere.

Ex his lev negotio ea argumenta diluventur, que omnem beneficij collationem metu factam esse simoniacum probare videbantur; solum enim conclusum de illo metu qui ultra seipsum habet annexum aliquod pretium, & emolumenum. Unde

Respo. Quod etsi omnis metus possit dici pretio estimabilis ex parte illius, cui incurrat, ut qui potius veler aliquid ex suo solvere, quam talem metum pati: Nihilominus tamen quia nec ex natura sua emptionis, & venditionis est pretium accommodatum, nec imponitur cum respectu ad lucrum, idcirco non facit omnis metus simoniaca: Unde si quis minaretur aliqui de vita, vel de bonis quæ possidet, & ita ob metum mortis, vel amissionis suorum conferre aliqui beneficium, peccatum lethali, quia cum juxta naturale, & divinum prohibetur dare beneficium indigo, & proinde scelus hoc sit intrinsecus malum, potius est mors corporis subienda, quam illud perpetrandum; non tamen esset haec culpa Simoniacum, quia metus iste non habet ordinem ad lucrum acquirendum, nec ea intentione infertur, ut emolumendum inde accrescat, quod requiri diximus ad simoniacam. In

CASUS OCTAVUS.

In Confraternitate cuiusdam Sancti, quæ multis ac variis indulgentiis ac Privilegiis à Summis Pontificibus est ornata, statutum extat, ut si quis fidem in eam ingressi voluerit, solvatur pro ingresso certam pecunie quotam, & singulis annis etiam aliam.

Queritur an prefatum statutum sit Simoniacum?

Ratio dubitationis in hoc consistit, quod haec confraternitate in honorem Sanctorum institute, sint quid spirituale, & maximè dum per Sedem Apostolicam sunt indulgentiis, & privilegiis confirmatae, & idem pro ingressu in dictam confraternitatem perteat aliquid temporale videatur expressa Simoniacum, praesertim quod fidèles in eam describuntur ad lucrandas indulgentias, & per statutum illud pauperibus, qui non possunt quotam solvere, intercludunt omnino aditus ad has indulgentias acquirendas, quod videtur injustum, & simoniaca. Verum

Respo. Huiusmodi statutum non esse Simoniacum, neque illicitum, probatur.

Primo. Quia illa confraternitas non est Religio, sed quedam potius congregatio hominum secularium sed bene faciendicium.

Secundo. Quia si pro ingressu monasterii indigentis detur vel recipiatur aliquid ex pacto, nulla est Simoniacum. Unde pro ingressu monasterium, si ex pacto petatur, & de ipsis expensis necessariis, & tempore professionis pro dicto accipianur mille aurei, non est peccatum, cum haec non pro ingressu absint, sed magis pro sustentatione monasterii pauperis exiguntur, nec per hoc præcludunt via alia, ne possint moniales fieri, sed sublevatur onus, & pauperes monasterii, ut inquit Cajet. 2. 2. q. 100. art. 3.

Tertiū. Quia imponere, ut aliquid temporale detur pro elemosynis faciendis, vel pro aliendis pauperibus in seminario, vel pro aliqua alia honesta causa, laudabilis est, huiusmodi confraternitatum statuta optimo jure decernuntur, si per ea excludi pietas receptionis non intenditur, sed vel confraternitatis expensis, vel pauperum elemosynam provideri, ut colligitur ex c. Si quis despiciit, dist. 41. Et est expressa sententia S. Antonini 2. p. 11. l. c. 5. §. 19. in fine.

Unde observanda venit illa particula pro, quæ quando significat pretium vel causam principalem immediatam, tunc est Simoniacum dare vel accipere aliquid pro spirituali, sed autem quando significat causam impulsivam vel remotam, ut sustentationem ministriorum, vel liberalitatem, vel elemosynam, vel solutionem obligationis legis vel consuetudinis; causa vero impulsiva appellatur illa, sine qua non fieret actus, mo-

mōdū fiat ille p̄cipiālis ob aliam quam illam. Ex quo sequitur, neminem qui alia ratione, & minus p̄cipiāliter dat, vel accipit etiam temporale pro spirituali, iure coram Deo, & in foro conscientia Simoniam committere. *S. Th. 2. 2. q. 100. art. 3. & Cajet. ibid.*

Ad omnēm vērō ambiguitatem in hoc casi tolendam, consultum Doctores, tuissimum esse, ut huiusmodi statua fiant sub forma *affirmativa*, vide-līcet: *Si quis dederit tantum recipiāur in confratrem, non per verba negativa, nēmē, qui non dederit tantum, non recipiāur*: quia per hēc verba p̄cūdiētur ut ad huiusmodi confrateritatem, habe-reque speciem exactions: illud autem p̄mūnū solum habet rationem, voluntarie recognoscē, & speciem grātiae retributioñis, ut colligitur ex Doctrina *D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 3.*

Paroñamentum tamen de solvenda illa eleemosyna annuatim non approbatur a S. Raymundo, properter periculum perjurii, in quod seculares labi facile possent.

Deberent ergo Episcopi, ad quos decreto Conc. Trid. sess. 22, can. 8. visitatio confraternitatum, & piorum omnium locorum pertinet; statuta, si quae in illis fuerint, videre, & reformare, & si aliquod invenientur, quod pietatem receptionis impedit, illud corrigerē, aut irritare.

CXXXIV. *Quoniam resolutus* hunc casum: Consanguineus Petri Consiliarii Episcopi dati pecuniam eo pācto ab Episcopum inducas ad dandūm Petro (de Conser.)

Dico: Consanguineus ille, & Consiliarius sunt Simoniaci, non vērō Episcopus, nec promotus, cum nōlē Simonia sciant.

Ratio: Quia, ut arguit *Corradus*, eset vēlē dum, & penē contra ius nature, ut qui culpam Simonia non commisi, puniatur per obligatiōnem remittandi. *Idem est*, si Simonia fuisse facta in fraudem electi, seu promoti.

Ceterum, si pecunia detur Praelato, vel eo sciente ministris, nesciente promofo, tunc licet promotus non sit simoniacus, promotio tamen est Simonia ex scientia promotoris; si ergo promotus id restiat, teneat remittēre.

OUBRO IV. Quid censes de jure Patronatus?

CXXXV. Ante R. Nota, Hoc ius honorificum quidem, sed, & onerosum, aliqui ad aliquem pro beneficio presentandūm competere ex hoc, quod vel ipse vel aliis, à quo illud habet, Ecclesiam fundavit, aut dotavit.

Res. Jus Patronatus non potest pecunia taxari, nec separatiā Villa, cui annexetur, vendi, nec Villa ratione ejus potest vendi cariā, absque labe Simonia. *Pax ex S. Thom. art. 4. ad 3.*

Ratio: Quia hoc ius est res spiritualis.

Opponens: S. Thom. cit. art. 4. in corp. dicit, quod ius Patronatus aliquo modo vendi possit.

Ad hoc R. patere mentem S. Thom. ex ipso texu: comparat enim hoc ius vāsi sacris, quae etiam aliquo modo, p̄tā, ratione materie vendi possunt. Sic etiam potest vendi materia hujus juris, nimirū fundus. Undē, addit S. Doct. *Alliquo modo vendi possunt, non autem in quantum sunt spiritualibus annexa.*

CASUS NONUS.

A Nno 1544. Titus fundavit de suis bonis capellam, ut ad placitum illius certus Sacerdos pro se, & suis domesticis in pomario arcis ibidem celebraret sacrum; factum est autem, ut post mortem Titii arcis illius cum omnibus appertinentiis, & iure in prædicā capellam vendita fuerit heretico, qui dictum Ecclesiasticum abrogavit, & capelle redditus pro se recepit, & possedit. Circa annum 1612. quidam Ec-

clesiasticī id ipsum detulerunt ad loci Episcopum, rogantes, ut quandoquidem p̄dicta capella per bellūs tumultus destruēta esset, nec sacra legerentur, ut illis alibi sacra legere licet, & Episcopos turbaret hereticum possessorem redditum, applicaretque illos dicti Ecclesiastici: qui redditus ab heretico ablatos, & applicatos dicti Ecclesiastici, & despicer confirmationem à sancta sede Apostolica accepérunt. Ex post anno 1609. iste Hereticus, vel eius filius vendidit dictam arcem cum appertinentiis, & adjunctō iure in dictā capellā Menvio Catholico: is venit ex postliminio, & repetit ius antiquum, p̄petitque rursus redditūs illis applicari cūdam Ecclesiastico, qui statūs diebus pro se, & suis domesticis juxta foundationem primāvā, & antiquā observantiam sacram celebret in arte, vel capella ab ipso in eodem loco recrendicā, in quo ante bellū tempora, & hēresum incursionsē stetit, per huiusmodi vērō tumultūs destrūcta fuit. Maximē vērō cum dictus Menvius in illo loco Ecclesia sit desitutus, & Parochialis ultra medium horam distet.

Queritur an intentio Menvii sit fundata, & quid statutūdū?

Premittendum Prīmū casum hunc, quod fundatio, & adiunctio, ac datione Ecclesiā facta fuerit, cum debito Ordinarii consensi, protū prescribunt Canonēs, ac iura postulant secundūm *Glossam in c. Placuit 11. q. 2. verbō Dotem*, & cap. *Nomo 9. dist. 1. de Conser.*

Secundūm. Ex dispositione iuriū tribus modis acquiratur ius Patronatus. Prīmū quidem ex fundatione qua quis Ecclesiam fundavit, dando scilicet fundū, agrum vel domūm ut Ecclesiam extruderet. *Can. 26. Pia mentis 16. q. 7. Deinde* ob adiunctiōnem, quia Ecclesiam construxit per cit. *Can. & c. Nobis 25. de Jure patron.* Deniq̄e propter dationem, quia eamē dotavit eidem assignando, ac dāno annos proventus, qui dotes Ecclesiarum, & *Decrētum 3. i. q. 1. recte* dicuntur: Ecclesia enim sine dote idonea nec fundari, minus consecrari debet per gloss. in *Can. Cum siue 8. de Conser. Eccl.*

Tertiū. Quid ad acquirendū ius Patronatus non requiri, quod simul concurrant fundatio, adiunctio, & datione, sed vel unū solūm ex illis tribus titulis suffici, ut liquet, ex cit. *Can. Pia mentis 16. q. 7. Deinde* ob adiunctiōnem, quia Ecclesiam construxit per cit. *Can. & c. Nobis 25. de Jure patron.* Deniq̄e propter dationem, quia eamē dotavit eidem assignando, ac dāno annos proventus, qui dotes Ecclesiarum, & *Decrētum 3. i. q. 1. recte* dicuntur: Ecclesia enim sine dote idonea nec fundari, minus consecrari debet per gloss. in *Can. Cum siue 8. de Conser. Eccl.*

Terrib. Quid ad acquirendū ius Patronatus non requiri, quod simul concurrant fundatio, adiunctio, & datione, sed vel unū solūm ex illis tribus titulis suffici, ut liquet, ex cit. *Can. Pia mentis 16. q. 7. Deinde* ob adiunctiōnem, quia Ecclesiam construxit per cit. *Can. & c. Nobis 25. de Jure patron.* Quicunque 30. 16. quāst. quod memini tantum ejus quod collatum. Nec ratio deest, nam ius illud permittit ob gratiam beneficii Ecclesie præstati, quod non tantum sit conjunctivum verum, sed divisum aut solūm fundando, aut extrinsoq̄e tantum, aut dumtaxat dotando. His suppositis

Res. Quod Menvius intentio sit fundata circa repetitionem p̄dicti iuriū Patronatus. *Ratio est*, nam illū ius Patronatus, de quo controvertitur, non fuit extinctum, sed tantum sopitum, ac vacans, seu quasi dormiens: Ergo dum Menvius emendo acquirit arcam, cui dictum ius adhucet, & hoc enim debetur. *Anecdētis prima pars patet*, quia hēc extincione requiriūt auctoritas superioris, qualis hic non interventi, & patebit. *Tum ex dissolitione oppositorum rationum*; *Tum maximē ex petitione Ecclesiasticorum*, qui petierunt hereticum possessorem redditūm deuterari, & eosdemque sibi applicari, unde constat quod dicta Capella fuerit dotata, adeoque ius Patronatus arcis præfatae annexum non fuit extictum, iēcē capella fuerit destruēta, longē quippe differunt de strūcio Ecclesie, & extincione iuriū ad illam, eidēque annexos proventus, ut ex terminis patet.

Anecdētis ejusdem altera pars declaratur, tunc enim ius Ecclesie dicitur vacans, seu vacare, quandō caret ministri legitimis, ut ait glos. *Super cap. Pastoralis 42. verb. Revertaris 7. quāst.* I. prout in praesidiūm contigit, nam iuxta secundūm casum hereticus Ecclesiasticum Capelle deservientem abrogavit, redditusque sibi applicavit, unde fit, quod prædicā dic-

dūtum ius Patronatus tantisper quasi dormierit, tum tempore hostilitatis, tum occupationis per hereticum possessorum, quod ex parte excitarunt prænominalē Ecclesiastici per suam apud Episcopum intercessionem, quod tandem plenē excitavit Menvius emendo castrum cum appertinentiis, & consequenter cum iure Patronatus.

Quare cum ius Patronatus saltem ut ortum ex fundatione, & datione (licet non adiunctio), eo quod eis nulla fiat mentio in causa extām per se vere ut annexum empto castro nil videtur obstare, quin debeat diligenter Menvius excusari quasi diesbus dictum ius Patronatus, & id ipsum sit ei iuridice adjudicandum, ad eundēmē debeat redire: non secundūm a homines liberi redēunt ad pristinam libertatem, licet super fuēt in servitūm redēti, ut in *Gloss. in cit. c. Pastoralis.*

Neque obstat primū, quod dicti Ecclesiastici non modo peccentur ab Ordinario, obtinuerint sub one re annūs fundata Capella proventus, nec quod talis concessio fuerit a Summo Pontifice confirmata.

Non inquit obstat. Tum, quia Episcopus per privilegium nequit concedere ius Patronatus illi, qui Ecclesiam nec fundavit, nec exstruxit, nec dotavit, ut bene probat Concil. Tridentin. *Tum*, Quia licet Papa possit derogare cuicunque iuri Patronatus, cum tantum sit de jure Canonicō, numquā tamē præsumunt velle derogare iuri Patronatus Laicorum, ut patet ex regula Cancellariae 41. nisi facta expressa mentione illorum, neque inquit talis concessio cum derogatoriis clausis exhibita fuerit, per suam confirmationem videtur, solum voluisse saluti fundatoris consulere tanisper, concedendo usumfructū provenientem ex iure Patronatus pro onerosa Missarum lectione: non autem illis legibetis attribuendo ipsum ius, quod non erat extinctum, sed ob maliām heretici possessoris quasi dormiebat.

Nec obstat secundūm. Quod dicti Ecclesiastici ab an. 1612. per annos ferē sexaginta possederint dictos redūtus.

Quia Tridentinum sess. 14. cap. 12. de Reform. nulli ius Patronatus imponerūt vult competere, quām ex fundatione, aut datione, quibus titulis carent dicti Ecclesiastici. *Tum etiam*, quia si quis aliquo bono titulo, ut pro empōto, pro donato, &c. qui recententur i. 14. ff. habeat rem, quam scit esse alterius, taliis numquā p̄scribit, cum si possessor male fidei, qui nōlē tempore p̄scribit per ipsos extām Reg. *Jur. in 6. & Can. Vigilanti 5. de Presc.* Nam eo ipso, quod possessor agnoscat rem alienam, agnoscat se eam alteri debere, adeoque, si non det, semper habet conscientiam rei alienae. *Quare dicti Ecclesiastici jū ad illos redditūs in futurū, nō modo competit, eo quod Menvius per emptionem ab hereticis, quās ab hostib⁹ redēmerit dictam Capellam, dum emit castrum, cui saltēm ex fundatoriis donationē adnexum era ius Patronatus.*

Deniq̄e nec officit, quod extinguatur ius Patronatus, & Ecclesia quomodolibet pereat, eo quod nullus est, nulla sunt qualitates. *Nam hoc tantum est verum*, si oritur dictum ius ex sola constructione, quia Patronūlū nullū manet amplius ius in rem non existentem. Si tamen idem ius Patronatus insuper nascatur ex titulis fundationis, vel dationis, non perit, licet pereat Ecclesia, ut patet ex supp. tertio: sic autem se habet in casu.

Quare cum Menvius iure representationis per legiūnam emptionē acquisita, representet heredes, immō, & ipsum Titum fundatorem, cui deberunt ius Patronatus ex fundatione, ac datione, neque soleat Pontifex iure Laicis exinde competentiū unquam derogare: Menvius adjudicandum est ius Patronatus cum adnexo ac iure, proventus de futuro provenientes.

CASUS DECIMUS.

Nicolaus Presbyter ante annos centum quinquaginta, & amplius in Parochiali Ecclesia Altare no-

Tract. X. Exam. VII.

sess. 2. c. 9. de Reform. Et constat ex communī Canonistarum doctrina : at nullo isorum modorum, aut titulorum acquisitum : si enim ullus maximē fundare deberet vel in legato illo Petri, quo beneficii istius redditus non modice auxiri, adeoque beneficium ipsum dotasse ex parte conseretur, sicut ius aliquod saltem partiale presentandi sibi acquisisset, quod dispositione testamentaria in alios quos veller transferre, poterit, vel in contratu, quo ille tertius cum iisdem executoribus de jure compræsentandi transigit (nam ceteris titulis, modisque nullus in presenti casu locus apparet) verum in neutrō istorum titulorum fundari hoc acquisito potest.

Non enim. i. in legato illo Petri, quia eo legato Petrus nullum ipse ius presentandi acquisivit, ac prout dicitur nec illum in alios transferre potuit : Petrus enim per suum illud legatum nec fundavit, nec deditum altare, aut beneficium, sed solum donem illius anxi. Ex solo autem dicto augmentatione nullum ius Patronatus acquiritur, ut communiter docent Doctores.

Nec obstat, quod Concil. Trid. cap. supr. cit. videatur innovere oppositum, nempe ius Patronatus posse acquiri ex dicto augmentatione.

Id inquam non obstat, quia Concilium intelligentia est de acquisitione eius Juris ex hoc titulo per privilegium Sedis Apostolicae, quale in presenti nullum interventum. Ad acquirendum igitur ius Patronatus ex donatione secunda necessitatis est, & constare debet, dum primam fuisse redactam de esse ad non esse, adeoque beneficium ipsum primū eructum omnino desisse, id quod in presenti minime accidit ; quamvis enim dos illius altaris, & beneficium lapso temporis validè sit immunitum, non tamen tota redacta fuit de esse ad non esse, adeoque nec beneficium ipsum, quod prout nec à Petro doctum dici potest.

Confirmatur prima. Quia argumentum (quod nihil aliud est, quam aliquis praesistentis accessio, seu ampliatio) regulari debet secundum naturam, & conditiones sui praesistentis, seu eius cui accedit principialis, ergo, & hac ampliatio beneficij, & accessionis regulari debet secundum naturam, & conditiones beneficij primū eructi, ac praesistentis : justificatur vero ius Patronatus competit soli familiae Nicolai fundatoris.

Confirm. 2. Ex eo, quod Petrus in illa sua dispositione testamentaria nullo verbo deroget, aut derogatum voluerit iuri Patronatus, quod penes familiam solam Nicolai suam ipse syngrapham pridem agnoverat. Neque vero instinguunt quemlibet Executorem ultimum suum voluntatis aut inspectorem beneficij à se locupletati, continuo censendum ius nullum presentandi voluisse eidem, aut per illum alias conferre, immo, ne si voluisse, potuisse id ita conferre, ut constat.

Sed neque 2. fundari hac acquisitione potest in concessione illa vel transactione per tertium facta. Neque enim ille tertius solus potuit iura suorum agnatorum, & rotius familie citra ipsorum consensum licet, aut validè alienare, minuire, aut distractare, ut per se manifestum est. Immò ne pater quidem potest unius filius assignare ius patronatus in prejudicium ceterorum, quando jus illud ex primā institutione spectat indiscriminatio ad filios omnes, & Nepotes. Cum inquit ius illud presentando nullo titulo Executoribus illis competat, restat ut iuxta primā beneficij erectionem privative ad familiam Nicolai, ejusque seniorum pertineat.

Ex dictis facilē deducitur, & liquet responsum ad ceteras quæstiones propositas.

Ad 2. enim dicendum, familiam Nicolai ejusque seniorem in iure isto Patronatus (quod eisdem plene, & privative competere ostensum est) ab Ordinario, seu ordinario Ecclesiastico manutendendum esse ; tenetur quæcunque Judge ratione officii sui ius suum cuique dicere, atque tribuere, nec equum est legitima Patronatum iura tollere, plausque fidelium voluntates in eorum ins-

titutione violare ; ut monet *Trid. initio*, cap. sup. cit.

Ad 3. Petrum ratione augmenti, quo redditus beneficii auxit non potuisse, nec licet, nec validè ius presentandi contra primā foundationis tenorem à familiā Nicolai distractare, nec alios compræsentatores constitutre.

Ad 4. Nec presentationem, nec institutionem, seu investituram legitimam faciam esse, adeoque per se loquendo, censendam invalidam, & consequenter nullum ius Patronatus tribuere. Et presentationem quidem nec legitimam fuisse, nec validam liquet ex dicto, siquidem fuit ab iis quos ius presentandi non habent. Hinc vero ulterius deducitur nec institutionem legitimam faciam esse aut validam. Etenim institutio ab Ordinario facia, spredo Patrono, infra tempus datum ad presentandum nulla est ipsa iure, cap. *Decennium* 16. *qwest.* 7. ita communiter Canonistæ, si nitidius verus Patronus intra dictum tempus, reclamat, & contradicat, ut in presenti factum dicatur.

Ad 5. denique similiter constat ex dictis, illum tertium quamvis fuisse senior familiæ, non tamen potuisse licet, aut valide in præjudicium aliorum de familiâ absque eorum scitu, & consensu super iure illo Patronatus transigere, illudque distractare, aut minueret, quod enim omnes tangit, debet ab omnibus probatur. *Jur. 29.* in 6. Et in re communis nemo quicquam facere invito altero potest, leg. 26. ff. de Servo.

QUÆRERO VI. Papa potest incorrere Simonianum, cum sit supremus in Ecclesia?

CXXXVI. Resp. *Affirmative* cum S. Thom. art. 1. ad 7. dicente : „Papa potest incorrere vitium Simonianæ, sicut, & quilibet alius homo : peccatum enim tantum in aliqua persona est gravius, quanto majorum obtinet locum. Quamvis enim res Ecclesiae sint eius, ut principalis dispensatoris, non tamen sunt eius ut dominii, & possessoris. Et ideo si recipere pro aliis, quia re spirituali pecuniam de redditibus Ecclesiae alii, non carerit vitio Simonianæ. Et similiter etiam possit Simonianum committere recipiendo pecuniam ab aliquo Laico non de bonis Ecclesiae. Hac ibi.

Nota tamen Papam Simonianum non subiacere penit., & censuris contra simoniacos lati, cum haec iuris positivi, cui Papa saltem quod vim coactivam non est subiectus.

Immò, & empitor ab his esset liber, si emeret à Papa scientie, & volente, non autem vi, vel fraude circumvento.

Ratio: Quia expressus Papa consensus in venerationem, eti malus, est tacita dispensatio vel relaxatio Juris Pontificii penitentiarumque eius. Nam credibilis non est, quod ad Beneficium à se liberè venditum velit empotem inhabilitare, aut punire propter actionem, cuius ipse est causa, vel saltem constat.

QUÆRERO VI. Estne Simonia dare pecuniam pro Matrimonio, vel pro Decimis?

CXXXVII. Resp. 1. de Matrimonio subdist. cum Angel. Doct. art. 2. ad 6. dicente : „Matrimonium non solum est Ecclesia Sacramentum, sed etiam natura officium. Et ideo dare pecuniam pro Matrimonio, in quantum est natura officium, licet tum est : in quantum vero est Ecclesia Sacramentum, est illicitum. Et ideo secundum iuram prohibetur, ne pro beneficio nuptiarum aliquid exigatur. „Hac ibi.

Resp. 2. De Decimis cum S. Thom. art. 4. ad 3. dicente : „Jus spirituale accipendi Decimas non conceditur Laicis, sed tantum res temporales, quae non minime decimam dantur. De quo vide in hoc Tr. Exam. 2. n. 19.

QUÆRERO VII. Estne Simonia accipere pecuniam pro doctrine Theologiae, pro functione Ludimagistrorum, & editi, Organista, Cantoris laici, vel talia officia vendere?

CXXXVIII. Resp. 1. Probabilis est pro docen-

IV De Simonia.

417

da Theologia, id est, pro actione doctionis, quæ nostro labore, industria, voce, scriptura, & ingenio fit, posse accipi pecuniam ; seu justum pretium ut mercedem, seu non esse Simoniacum hanc actionem alteri vendere, seu pro mercede locare. Et à fortiori hoc sentiendum de functione alij Ludimagistrorum. Ita S. D. hic art. 3. ad 3. dicens : „Qui habet scientiam, & non suscepit cum hoc officium, ex quo obligatio alii usum scientie impendere, licet potest pretium suæ doctrinae, vel consili accipere, non quasi veritatem, aut scientiam vendens, sed quasi operas suas locans. Si autem ex officio ad hoc teneretur, intelligeretur ipsam vendere veritatem : unde graviter peccaret. Sicut ipsis in illis, qui institutum in aliquibus Ecclesiis ad docendum Clericos Ecclesiæ, & alios pauperes, pro quo ab Ecclesia beneficium recipient, à quibus non licet eis aliquid recipere ad hoc quod doceant. „Hac ibi. Et supra qwest. 71. art. 4. ad 2. de Jurid. ait : „Et si scientia Juris sit quoddam spirituale, tamen usus eius fit opere corporali, & ideo pro eius recompensatione licet pecuniam accipere, & aliquo nulli artificiali licet de arte suo lucrari. „

Ratio patet ex ipsis verbis S. Thom. Quia externa, & corporalis actio est labor prelio astimabilis. Immo juxta oppositum sententiam debemus damnare modum omnium ferè Universitatum, & Ecclesiastarum institutarum, qua pro functione docendi Theologiam Professoris certa assignata stipenda, non solum sustentationis causa, sed etiam pro dignitate docentium, majora, & minoria.

Dixi in R. pro actione doctionis. Nam vendere ipsas veritates, utpote supernaturales, vel etiam vendere actionem docendi Theologiam quæ fieret sine omni labore, & ex solo afflato Spiritus S. lignam movens, indubitate Simoniacum est. Scimus, si habitus scientiae per accidens esset infinitus, ipsa tamen doctio fieret per laborem, ut bene notat noster Torre. Similiter simoniacum esset, si doctio fieret per modum Catechesis, vel Concionis, quia hæc ordinatur iam ad imprimenta rudimenta fidei, tum ad voluntates hominum in amore, & timore Dei inflammandas, ad penitentiam de peccatis agendam, &c. quod praepucie est opus Dei. Ergo, eam vendere est Simonia : ast functio Professoris Theologiae se est mere doctrinalis, merè speculativa, & solum ordinata ad perfunctionem intellectus. Item Theologus simoniacus fit, si vendat consilia, que tendunt ad excolandem virtutem, vel ad pacandam conscientiam in foro conscientie quia sunt de materia supernaturali. Scimus si respiciunt tantum forum externum. Tum quia est actio merè naturalis. Tum etiam, quia in his magis agit jurisprudentia, vel Philosophus moralum quam Theologum, & conditio personæ concurrit per accidens.

Ex bis collige, de quibus intelligatur illud Matth. *Gratis acceptisti, gratis date, nimisrum de supernaturalibus.*

Resp. 2. Officium Professoris Theologiae vendere, licet in sensu explicato non esset simoniacum, esset tamen mortale scandalum.

Ratio: Quia inter sexcentos vix unus scit prefatam distinctionem.

Resp. 3. Cantor, & Organista suas operas, seu actiones pro mercede locare possunt.

Ratio: Quia secundum se sunt merè naturales.

Resp. 4. Si Cantor, Organista, Editio habeant redditus in Ecclesia fundatos, hæc officia vendere simoniacum censetur eo modo, & sensu quod dictum est n. 124. de Simonia iure nature, vel Ecclesiæ prohibita. Unde Basilius in presenti inter Simonias, quæ sunt Juris humani, bene numerat venditionem officiorum extrinsecè tantum ordinatorum ad res sacras, v. g. Sacristia, Economi, Advocati Ecclesiæ, Thesaurarii, &c.

XL. Resp. 5. Insuper simoniaci, tam vendentes, quam ementes spiritualia, aut etiam mediatores, alii peccant, scilicet infamia, & depositione si sunt Clerici, & excommunicatione si sunt Laici ; ut habeatur i. qwest. 1. Can. Si quis Episcopus. Ita loquitur S. Thomas art. 6. in corp.

Ratio: Quia Simonia peccatum ipsò facto inducens est triplex : Nimisrum 1. commissa in susceptione Ordinum majorum vel minorum. 2. In Beneficio Ecclesiastico. 3. In ingressu, seu Professione Religionis.

pecunia, seu pretii spiritualia quemcumque assequitur, ea licet retinere non potest, sed teneat restituere. S. D. art. 6.

Ratio ejus est : Nullus potest licet retinere id, quod contra voluntatem domini acquisivit, puta, si aliquis dispensator de rebus domini sui daret aliquis contra voluntatem, & ordinacionem domini sui ille qui accepit licet retinere non posset : Sed Dominus (cuius ministri, & dispensatores sunt praefati Ecclesiastarum) ordinavit, ut spiritualia gratis darentur, secundum illud Matth. 10. *Gratis acceptisti, gratis date.* Ergo.

Resp. 2. Probabilis est quod stando in jure divino naturali simoniacus teneatur ad resignationem Beneficii, & cujuscumque alterius rei spiritualis, acquisita per Simoniam etiam solum mentalem, modò effictus est subsecutus saltem ex una parte. Ita patet ex verbis S. Thom. in ipsa R. 1. adductis.

Ratio: Ea natura rei restituiri debet quod acquiritur per contractum injustum : Sed contractus simoniacus est injustus, quia in eo venditur quod est inventibile. Ergo.

Resp. 3. Probabilis etiam est, pretium pro re spirituali accepimus, iure naturæ esse obnoxium restituti.

Ratio: est quæ ante.

Resp. 4. Beneficium simoniacè acceptum (nisi dispensatio vel potius nova eius collatio obtineatur) relinquentur est in manibus Collatoris.

Ratio: Nemo potest Beneficium obtinere, nisi per legitimam collationem, faciam ab eo, ad quem spectat.

Ex quo requiritur, quod ille simoniacus teneatur etiam restituere omnes Beneficij fructus quos perceperit vel percipere potuit, sive extensæ sive non extensæ, deductis solum expensis, quæ fecit vel causa fructuum vel in utilitate Ecclesiae. Si vero contigerit Simonia ipso nesciente tenetur solum restituere fructus extensæ, non vero bona fide consumptos. De hoc S. Thom. art. 6. ad 4. sic loquitur : „Pecunia vel possessio ipsas veritates, utpote supernaturales, vel etiam vendere actionem docendi Theologiam quæ fieret sine omni labore, & ex solo afflato Spiritus S. lignam movens, indubitate Simoniacum est. Scimus, si habitus scientiae per accidens esset infinitus, ipsa tamen doctio fieret per laborem, ut bene notat noster Torre. Similiter simoniacum esset, si doctio fieret per modum Catechesis, vel Concionis, quia hæc ordinatur iam ad imprimenta rudimenta fidei, tum ad voluntates hominum in amore, & timore Dei inflammandas, ad penitentiam de peccatis agendam, &c. quod praepucie est opus Dei. Ergo, eam vendere est Simonia : ast functio Professoris Theologiae se est mere doctrinalis, merè speculativa, & solum ordinata ad perfunctionem intellectus. Item Theologus simoniacus fit, si vendat consilia, que tendunt ad excolandem virtutem, vel ad pacandam conscientiam in foro conscientie quia sunt de materia supernaturali. Scimus si respiciunt tantum forum externum. Tum quia est actio merè naturalis. Tum etiam, quia in his magis agit jurisprudentia, vel Philosophus moralum quam Theologum, & conditio personæ concurrit per accidens.

Ex bis collige, de quibus intelligatur illud Matth. *Gratis acceptisti, gratis date, nimisrum de supernaturalibus.*

Resp. 2. Officium Professoris Theologiae vendere, licet in sensu explicato non esset simoniacum, esset tamen mortale scandalum.

Ratio: Quia inter sexcentos vix unus scit prefatam distinctionem.

Resp. 3. Cantor, & Organista suas operas, seu actiones pro mercede locare possunt.

Ratio: Quia secundum se sunt merè naturales.

Resp. 4. Si Cantor, Organista, Editio habeant redditus in Ecclesia fundatos, hæc officia vendere simoniacum censetur eo modo, & sensu quod dictum est n. 124. de Simonia iure nature, vel Ecclesiæ prohibita.

Ratio: Quia inter sexcentos vix unus scit prefatam distinctionem.

XL. Resp. 5. Insuper simoniaci, tam vendentes, quam ementes spiritualia, aut etiam mediatores, alii peccant, scilicet infamia, & depositione si sunt Clerici, & excommunicatione si sunt Laici ; ut habeatur i. qwest. 1. Can. Si quis Episcopus. Ita loquitur S. Thomas art. 6. in corp.

Ratio: Quia Simonia peccatum ipsò facto inducens est triplex : Nimisrum 1. commissa in susceptione Ordinum majorum vel minorum. 2. In Beneficio Ecclesiastico. 3. In ingressu, seu Professione Religionis.

Geg.

R.

Ratio: Tales, ut potè frequentiores, & perniciosiores, merentur ab Ecclesia, & hec vult, eos puniri iso facto.

Resp. 8. Aliæ Simonie, v. g. in ministratio, vel receptione Sacramentorum, eti si sit grandia peccata, penas tamen juris non inducent ipso facto, sed debent infi per sententiam Judicis. C. Cum nuper, it. de Confessis.

Resp. 9. Sola Simonia realis completa, licet premium solum per parte sit solutum, penas juris inducit, non verò mentalis, vel conventionalis, ab aliis dicta realis incompleta vel semirealitatis, etiam facta traditione rei spiritualis, modo temporale non sit receptum.

Ratio: Tum quia Leges penales, presertim graves intelligunt decerni pro opere completo. *Tam etiam,* quia legitur hunc esse stylum Romani Curie scientie Papa; qui non solum jus declarat, sed & facta, & oppositum revocat.

Ex his *Sequitur* 1. Eum qui simoniæ confort Ordem, sive maiorem, sive minorem, immo, & prius Tonsum, esse excommunicatum. *De quo vide Trid. Sess. 22. cap. 1. de Reform.* Insuper esse suspensionem ipso facto ab omnium Ordinum, etiam primæ Tonsum collatione, ab omnium numerum pontificalem executione, & interdictum ab ingressu Ecclesiæ, immo (hac suspensione non observata) simul suspensionem incurserit à regime Ecclesiæ. Quod totum patet ex Constitutione Sixti V. 1588. edita. Quam panarum relaxatio sibi Pape reservatur. Per eandem Bullam ab executione omnium Ordinum sus-

penduntur ordinati simoniæ.

Nota: tamen ad harum penarum incurserunt requiri, ut intercesserit formale vel virtuale pactum. Quo deficiente licet non sit Simonia, est tamen grande peccatum mortale, si quid contra Trid. accipiatur praetextu consuetudinis vel sustentationis.

Sequitur 2. Juxta Extravag. *Detestabile*, de Simonia, excommunicatum esse conferentem, procurantem, uti, & recipientem simoniæ Beneficium: si tamen sit verum Beneficium. Et si simoniæ ad Beneficium promotus est inhabilis ad illud habendum absque noua dispensatione Pontificis, c. *Nobis fiat*, tit. de Confessis.

Ratio: Tum quia Leges penales, presertim gravis intelligunt decerni pro opere completo. *Tam etiam,* quia legitur hunc esse stylum Romani Curie scientie Papa; qui non solum jus declarat, sed & facta, & oppositum revocat.

Ratio: Tum quia Leges penales, presertim gravis intelligunt decerni pro opere completo. *Tam etiam,* quia legitur hunc esse stylum Romani Curie scientie Papa; qui non solum jus declarat, sed & facta, & oppositum revocat.

Nota: tamen ad Monasteriorum tenetatem, & contraria consuetudinem hanc censuram raro incurri.

CXLII. *Ratio:* 11. Simonia confidentialis completa, nimis data, & accepto Beneficio, licet accipiens nondum implevit suam promissionem, utramque partem contrahentem ipso facto subiecti excommunicationi Papali, & animalia resignationem, & collationem Beneficii in quo est commissa, & ad idem postea obtainendum inhabilitat, omnibus beneficiis, & pensionibus ante obtentis privata. Tandem Beneficia sic collata reservantur soli Summo Pontifici, cui etiam soli ordinari reservatur dispensatio in prefatis penis, eti si quibusdam casibus (de quibus autem Auctore videantur) competere possit Episcopo.

TRACTATUS XI.

De Sacramentis tum in communi, ex tertia parte Angelici Doctoris à Q. 60. usque ad 65. inclusivè: tum in specie de Baptismo, & Confirmatione.

De quibus ubi S. D. agat, dicetur in proprio loco.

Consentaneum vixit est (ait Tridentina Synodus Sess. 7. in Proemio, seu Decreto de Sacramentis) *de sanctissimis Ecclesiæ Sacramentis agere, per que omnis vera iustitia vel inscripta, vel cepta augetur, vel amissa reparatur.* Sunt enim velut septem fontes Salvatoris, fontes, inquam, aquæ salientis in vitam aeternam, quae mens impluit gratia, & future glorie nobis pignus datur. De quibus proinde sit.

EXAMEN I.

De essentiâ Sacramentorum.

De qua S. Thom. agit Q. 60. per 8. art. Et de necessitate Sacramentorum, de qua Ques. 61. per 4. art.

QUÆRO I. Obligaturne Confessorum scire doctrinam Theologorum de Sacramentis?

I. Respondeo: hoc à nemine (cui Christianismus cordi est) in dubio veri posse.

Ratio: Quia quis sincerus Christianus corde, & creaserit, Confessum ex vi Officii sui non tantum Judicem, sed, & Doctorem, & Medicum esse; Quia autem salubrissima doctrina, quam que efficacissima remedia præbet, per que Justitia coepit augetur, vel amissa reparatur? Quæ efficacior medicina, quam vulnerum animæ emplastrum, pretiosissimi Christi sanguine valorata, uti sunt septem Sacramenta, que sacramentum, seu sanctificant, immo desificant animam, ut filii DEI nominentur. Ergo.

QUÆRO II. Quid est Sacramentum? Quod, & quoniam significatum ejus?

II. Resp. 1. Sacramentum in communi bene definitur à S. Thom. quæst. 60. art. 2. c. *Signum rei sacrae sanctificantis bonitatis.*

Explicatur: Dicitur. *Signum,* nimirum sensibile, de quo postea plura, item signum, non naturale,

sex natura significans, sed ad placitum, non homini, sed Dei, seu à DEO institutum: cum enim solus DEUS sit causa principalis gratiae, ipsius etiam est institutio signa gratiae. Item signum practicum, seu causans signatum, non mere speculativum, de quo postea. Item intelligi debet de signo permanenter in Ecclesia instituto; per Sacramenta enim homines coadunantur in unam Religionem. Ergo debent manere, quando manet ipsa Religio. Defectu hujus conditionis insufflat, quo Christus in Pentecôte Discipulis dedit Spiritum Sanctum, non est Sacramentum, ut nec illa verba Christi ad Magdalenum: *Remittuntur tibi peccata multa, quoniam dilaxisti multum.*

Dicitur 2. *Rei sacrae sanctificantis bonitatis.* Quod intelligitur de sanctificatione formalis, que est ipsa gratia habitualis, que proinde intelligitur ibi per rem sacram. Unde Crux Christi est quidem signum rei sacram nimirum Christi nos sanctificantis, non tamen est Sacramentum; quia significat rem sanctificantem non effectiva. Idem est de serpente aeneo, qui erat figura Christi.

Definitio sic explicata coincidit cum illa Canisii: *Est signum visibile invisibilis gratiae ad dominum sanctificationem divinitatis institutum.*

III. Resp. 2. De ratione Sacramenti, ut sic est significare sanctitatem simpliciter, seu perfectam, & intrinsecam: & non sufficit, quod significet legalem, seu imperfectam, Ita S. Th. art. 2, ad 3.

An

De Sacramentis.

Ante probationem nota, quod sicut est duplex status Legis, nimirum Veteris, & Novi, ita est duplex sanctitas, utique statui correspondens. Una legalis, & imperfecta, potius talis quoad homines, quam quoad Deum, non sanctificans intrinsecè, sed sollem extrinsecè, utipote hominem ponens in talis statu, ut alius licet cum eo conversari. Sic in Lege Veteri nullus alienigena; id est non progenita ex semine Israhelitico, licet coram Deo sancta, erat tamen immunda legaliter, seu ex lege, per quam Viro Israhelita non licebat eam ducere. Ex contra Judea, licet coram Deo (nimirum per peccatum) immunda, era tamen legaliter sancta. Sic etiam in Lege veteri tangens mortuum vel leprosum dicebatur immundus, non immundus culpe, sed cujusdam irregularitatis legalis. Altera est sanctitas perfecta seu quoad Deum, quæ fit per gratiam habitualem, seu sanctificantem. Prima quidem attribuitur Sacramentis veteris Legis, quibus tamen altera non est totaliter deneganda, ut patet ex dicendis tum in ratione, tum infra de causalitate. Hoc notato.

Ratio: est: Sacramentum ex sua essentia potest significare talis sanctitatem, cuius significatio distinguatur ab omni eo, quod non est Sacramentum: sed hanc distinctionem non haberat per significacionem sanctitatis legalis. Ergo. Min. prob. In Lege Veteri multæ erant Cæremoniae significantes sanctificationem imperfectam & legalem, ut patet ex Hebr. 9. nimirum omnes illæ ablutiones, quibus mundabatur corpus, & conferbatur justitia carnis, ac sanctitas legalis, quæ tamen non erant Sacramenta. Idem in nova Lege est absolutio ab Excommunicatione majori, que facit, quod non licet excommunicato non tolerari conversari. Ergo.

Ratio: 3. p. In omni composito materia, & forma sunt partes intrinsecæ & essentialiæ: Sed Sacramentum est quoddam compositum, & res in eo sunt materia, & verba sunt forma. Ergo Min. prob. 1. Quia Concil. Flor. assert. Sacramenta Nove Legis perfecti rebus tamquam materia, & verbis tamquam forma. 2. Quod determinatur per aliud, est materia, quod determinat, est forma: ut docet S. Thom. art. 7. & patet in naturalibus, v. g. in materia hominis, & in artefactis: Sed in Sacramenta res sensibiles per verba determinantur ad significacionem rei spiritualis: Ergo.

Ratio: 4. Dicitur hoc ulterius ex S. Thom. art. 6. ad 2. dicente: Quamvis verba & aliae res sensibiles sint in diverse genere, quantum pertinet ad naturam rei, convenienter tamen in ratione significandi, quæ perfectius est in verbis quam in aliis rebus. Et id ex rebus est in verbis quam in aliis rebus. Et id ex rebus est in verbis quam in aliis rebus. Et id ex rebus est in verbis quam in aliis rebus. Ergo.

Ratio: 5. Ad hoc dist. maj. Quod significat multa, absque ordine, conc. cum ordine inter illa, neg. Unde S. Th. ad 1. docet. Tunc esse signum ambiguum praesertim occasione fallendi, quando significat multa, quorum unum non ordinatur ad aliud, esse autem signum certum, si ex eis ordine quodam efficiatur unum. Sic hoc nomen homis significat animam & corpus, prout ex eis constitutur humana natura. Ex hoc modo Sacramentum significat tria predicta, secundum quod ordine quodam unum sunt, ut patet ex ratione data.

Ratio: 6. III. Constante Sacramenta ex determinatis rebus sensibilibus ut materia, & verbis ut forma: & quotuplex est eorum materia?

III. Resp. 1. Sacramenta Nove Legis constant ex re sensibili ut materia, & verbis sensibilius ut forma, tamquam partibus intrinsecis & essentialibus.

Ratio: 1. part. est ex art. 4. in corp. Divina Sapientia uniuersa rei prævidet secundum suum modum, & propter hoc dicitur Sap. 8. quod suavitè disponit omnia: Sed homini est connaturale, ut per sensibilia perveniat in cognitionem intelligibilium; signum autem est, per quod aliquis devenit in cognitionem alterius; & res sacrae in Sacramentis significata sunt bona intelligibilia, seu spiritualia. Ergo.

Ratio: 1. Quod per rem sensibilem non intelligimus, debet necessario esse aliquod elementum sensitibile, uti in Baptismo est aqua: de quo S. August.

Accedit verbum ad elementum, & fit Sacramentum. Sed sufficit esse aliquo sensu perceptibile, per formam determinabile, quod impropter potest dici elementum, licet sit aliquis actus, immo verba, ut patet in Sacramento Pontificis, & Matrimonii. Et ex S. Thom. art. 6. ad 2. Idem est de verbis, quæ non semper necessari debent esse propriæ dicti, sed sufficit esse æquivalenter talia, v. g. nutus, signa, &c. in Matrimonio.

Nota: 2. ex S. Thom. ad 2. & 3. quod licet res sensibiles secundum se, & naturam suam efficiant effectum naturalium, & non spectent ad DIU cultum, & sanctificationem nostram, aut spiritualem significacionem, bene tamen in quantum à Deo ad id sunt assumptæ & elevatae.

Ratio: 2. p. est ex S. Th. art. 6. in c. Res sensibiles, earumque significatio secundum se sunt indifferentes; aqua enim significare potest, & ablutionem properat suam humiditatem, & refrigerium properat suam frigiditatem; Ergo per verba debent determinari ad effectum spiritualium. Unde S. Augustinus 2. de Doctrina Christiana ait: *Verba inter homines obtinuerunt principium significandi.* Et hoc patet in Baptismo. Nam cum dicunt: *Ego te baptizo,* manifestatur, quoniam aqua utimur in Baptismo ad significandam emundationem spiritualium.

Ratio: 3. p. In omni composito materia, & forma sunt partes intrinsecæ & essentialiæ: Sed Sacramentum est quoddam compositum, & res in eo sunt materia, & verba sunt forma. Ergo Min. prob. 1. Quia Concil. Flor. assert. Sacramenta Nove Legis perfecti rebus tamquam materia, & verbis tamquam forma.

Ratio: 4. Quod determinatur per aliud, est materia, quod determinat, est forma: ut docet S. Thom. art. 7. & patet in naturalibus, v. g. in materia hominis, & in artefactis: Sed in Sacramenta res sensibiles per verba determinantur ad significacionem rei spiritualis: Ergo.

Ratio: 5. Dicitur hoc ulterius ex S. Thom. art. 6. ad 2. dicente: Quamvis verba & aliae res sensibiles sint in diverse genere, quantum pertinet ad naturam rei, convenienter tamen in ratione significandi, quæ perfectius est in verbis quam in aliis rebus. Et id ex rebus est in verbis quam in aliis rebus. Et id ex rebus est in verbis quam in aliis rebus. Et id ex rebus est in verbis quam in aliis rebus. Ergo.

Ratio: 6. Si mutata physica, vel moralis, conc. maj. Semper physica, seu mathematica, ut sint simul in eodem instanti temporis, neg. maj. Et sic dist. min. neg. cons. Sufficit ergo, & in omni Sacramento, ut validum sit, adesse debet similitas partium moralis, seu secundum prudentiam astimationem. Quomodo ergo verificantur in Eucharistia, vide infra Tract. 12. Exam. 1. num. 2, in R. ad 2. Conf. quomodo verba manifestantur post consecrationem.

Ratio: 7. Materia in quovis Sacramento Nove Legis est duplex, nimirum remota, & proxima. Prima est illa res sensibiles, que suscepti per actionem Ministri applicatur. Proxima est ipsa actio applicans.

Ratio: 8. In Baptismo materia remota est aqua, proxima est abluto. In Confirmatione materia remota est chrisma, proxima est uncio in fronte. In Eucharistia materia remota est panis & vinum, proxima sunt species consecratae Christum continentis. In Penitentia materia remota sunt peccata, proxima sunt actus penitentis. In Extrema Unctione materia remota est oleum infirmorum, proxima est ipsa uncio. In Ordine materia remota sunt instrumenta, que dantur ordinando, proxima eorum traditio. In Matrimonio materia remota sunt corpora, proxima traditio eorum sensibiliter expressa. Ggg 2 QUÆ-